Ч. 18?

Второкъ 17 (29) серпня 1893.

Рокъ III.

Выходить у Львовѣ що дни (крôмъ недѣль и гр. кат. святъ) о 5½ годинѣ по полудни

Редакція и Адміністрація улица Чарнецкого ч. ?.

Письма принимають ся лишь франковані

Рекламаціи неопечатаній вôльни вôдъ порта Рукописи ся не звертають ся

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додатокъ до „Газеты Львôвскои".

Передплата у Львовѣ въ Адміністраціи „Газеты Львôвскои" и въ ц. к. Староствахъ на провінціи:
на цѣлый рôкъ 2 зр. 40 к.
на пôвъ року 1 зр. 20 к.
на чверть року — 60 к.
мѣсячно . — 20 к.
Поодиноке число 1 к.

Зъ почтовою пересылкою:
на цѣлый рôкъ 5 зр. 40 к.
на пôвъ року 2 зр. 70 к.
на чверть року 1 зр. 35 к.
мѣсячно . — 45 к.
Поодиноке число 3 к.

Найв. розпоряджене Цѣсарске.

Найв. розпоряджене зъ дня 23 серпня с. р. въ справѣ удѣленя запомоги зъ фондôвъ державныхъ тымъ сторонамъ Галичины, Буковины и Тиролю, що потерпѣли вôдъ послѣдныхъ повеней, звучить:

На пôдставѣ §. 14. основныхъ законôвъ державныхъ зъ дня 21 грудня 1867 (Дн. з. д. ч. 141) виджу ся спонуканымъ розпорядити, що слѣдуе:

§. 1. Правительство Мое есть уповажнене, для поборюваня недостатку наразѣ въ навѣщеныхъ повенями сторонахъ Моихъ Королевствъ Галичины и Володимиріѣ вразъ зъ Вел. Кн. Краковскимъ, Мого Княжества Буковины и Мого укняженого ґрафства Тиролю выдати зъ фондôвъ державныхъ суму 240.000 зр. въ мѣру найпильнѣйшихъ потребъ, зъ чого мае бути зложеный рахунокъ.

§. 2. Сума та есть призначена на удѣлене безворотныхъ запомогъ потребуючимъ помочи, передовсѣмъ же на закупно средствъ поживы, дальше, середъ обставинъ заслугуючихъ на особливе увзглядненe, на удѣлене такожъ безворотныхъ запомогъ особамъ приватнымъ, громадамъ або иншимъ корпораціямъ, въ цѣли привернення до давного стану знищеныхъ або ушкодженыхъ движимостей.

§. 3. Роздѣлъ тыхъ запомогъ прислугуе властямъ державнымъ.

§. 4. Документы правни, поданя и протоколы що до тыхъ запомогъ суть вôльни вôдъ стемпля и иншихъ належитостей.

§. 5. Выконане сего розпорядженя, котре набирае силы обовязуючои зъ днемъ его оголошеня, поручаю своимъ Міністрамъ справъ внутрѣшныхъ, рôльництва и скарбу.

Ишль, 23 серпня 1893.

Францъ Йосифъ в. р.

Таффе в. р.
Вельзерсгаймбъ в. р.
Бакегемъ в. р.
Залескій в. р.
Фалькенгайнъ в. р.
Ґавчъ в. р.
Шенборнъ в. р.
Штайнбахъ в. р.

Курка а перець

або коломыйскій ученый а етімольоґія.

II.

Зъ мудрымъ добре собѣ побесѣдувати, добре и приемно навѣть комусь третому послухати тои зъ нимъ розмовы, але зъ такимъ „ученымъ", якъ той коломыйскій въ „Gaz. Naucz.", котрому бракъ самыхъ головнѣйшихъ початкôвъ науки, не знати навѣть, якъ говорити, щобы ему выложити все, якъ на лопатѣ и не знудити другихъ, въ сѣмъ выпадку нашихъ читателѣвъ. Отже мусимо насамперѣдъ сконстатувати, що коломыйскій „ученый" навѣть не знае, що то етімольоґія, що правопись, а що азбука, бо у него етімольоґія а правопись то все одно, а азбука може бути такожъ етімольоґічна; длятого мусимо ему насамперѣдъ тѣ три понятя бодай коротенько пояснити.

Припустѣмъ, що якомусь ученому захотѣлось бы дослѣдити, якъ Адамъ та Ева называли воду? Вôнъ доходивъ бы того зъ теперь уживаныхъ словъ у всѣлякихъ народôвъ та изъ т. зв. мертвыхъ мовъ, котрыми говорили давно вымершѣ народы, але полишившѣ по собѣ якись письменнѣ памятники. Вôнъ мѣркувавъ бы собѣ такъ: по руски каже ся „вода", по нѣмецки Wasser, по анґлійски water (читай: уотеръ), по французски eau (читай: „о"), по грецки ὕδωρ (читай: гідоръ), по латинѣ aqua (читай: аква), по старонѣмецки aha и т. д. У всѣхъ тыхъ словахъ чути якись спôльный, коренный звукъ „а", або подôбный до него „о". Припустѣмъ дальше, що той ученый дôйшовъ бы наконець до того, що Адамъ и Ева называли воду: „а" — то була бы етімольоґія. Пôсля розуму коломыйского „ученого" повиннѣ бы Русины держати ся етімольоґіѣ; имъ хиба найлѣпше було бы тогды писати: „а", а читати то слово „вода", бо такъ нѣбы то учить етімольоґія.

Щожъ то есть азбука а що правопись? Каждый звукъ людскои мовы значимо на папери якимсь значкомъ. Колибъ той значокъ кричавъ до насъ зъ паперу, то мы тогды, почувши его, могли бы той голосъ зовсѣмъ вѣрно повторити. Але той значокъ есть мертвый, мы лишь дивимось на него и пригадуемо собѣ той звукъ, котрый вôнъ означае, и длятого можемо лишь больше або менше его повторити; значкомъ на папери не въ силѣ мы зовсѣмъ вѣрно вôддати звуки людскои мовы. Кôлько звукôвъ въ якôйсь мовѣ, тôлько значкôвъ або буквъ, а всѣ значки для одной мовы называють ся разомъ азбукою. У Фенікіянъ бувъ звычай называти тѣ значки до писаня словами, котрыми рахувало ся а зъ того пôшовъ звычай, що й другѣ народы, котрѣ взя-

Пригоды моеѣ грушки.

М. Йокая.

Мавъ я щѣплену грушку, котра знаменито приняла ся на моѣй земли. Купивъ я еѣ вôдъ приятеля, ботаніка и дозорця огороду Франца Енте въ Пештѣ. Мушу признати ся зъ покорою, що до нинѣшного дня не знаю, до якого рода грушокъ належали овочѣ тои щѣпы. Щѣпа росла гарно и вызначувала ся дуже помѣжь своими такожь величавыми посестрами. Звернувъ я на се цѣлу увагу и бувъ ласкавъ для неѣ; ласку ту було видно въ тôмъ, що я що року казавъ еѣ стараннѣ обтинати. И Французъ называе „фаворі" (пестьемъ) то, чого дуже пильнуе, лише що вôнъ при тôмъ думае про свои вусики.

Я мôгъ бы подати докладну житепись деревины, коли бы то кому такъ подобало ся, якъ менѣ; оповѣвъ бы, якъ она мала спершу лише чотыри галузки, якъ зачинала покрывати ся листемъ; дальше описавъ бы я страшну бурю, котра одну галузку зломила, але инша выросла натомѣсть, — потôмъ якъ я вôдкрывъ при корѣ малу скручену завертку, — якъ лѣторости звинули ся въ рурки мавъ папѣросы и т. д. и т. д. Але се не обходило бы нѣкого.

Зачну ажъ вôдъ того часу, коли при осѣннôмъ обтинаню замѣтивъ я овочевѣ завязки на галузкахъ. Якажъ то була радôсть! Таку радôсть може собѣ уявити лише огородникълюбитель, що бачить деревину, нимъ засаджену, покрыту многонадѣйными пупѣнками!

Почисливъ я ихъ якъ найдокладнѣйше. Було ихъ якъ разъ сто. Численъ ще разъ, и притôмъ на жаль полою сурдута обôрвавъ одеѣъ кôльчакъ. Ой, якъ же я его жалувавъ! Я думавъ, чи не можна бы его якимъ способомъ приклеѣти, — бо що то за шкода! Въ такôмъ однôмъ кôльчаку мѣстить ся цѣла грушка и то не лише одна, а найменше шѣсть! Всѣ безъ сумнѣву були бы запашнѣ, сочистѣ, солодкѣ и мягкѣ якъ масло. А такъ кôльчакъ зломивъ ся передъ часомъ. Зôсмуткомъ вложивъ я его помѣжь картки якоись книжки.

Такимъ способомъ лишило ся на деревѣ лише девятьдесять девять овочевыхъ завязкôвъ.

На веснѣ оглянувъ я щѣпу на ново; мала всѣхъ девятьдесять девять пôдокружкôвъ цвѣтныхъ, котрѣ пôчнявѣли, набирали формы, вкôнци почали прекрасно пукати. Одного ранку зъ полудневои стороны отворили всѣ цвѣты свои чашки На другій день була велика пятниця; въ ночи наставъ морозный вихоръ и заморозивъ на щѣпѣ всѣ цвѣты що до одного — и такъ лишили ся тôлько тѣ, що терпеливо ждали на теплѣйшѣ днѣ, — а було ихъ на цѣлый деревинѣ пятьдесять.

Ихъ стерѣгъ я якъ треба.

Рано, въ полудне и вечеромъ вѣвъ я справдѣшнѣ боѣ зъ ворогами, що громадили ся довкола деревины, а було ихъ не мало. Насамперѣдъ прийшовъ волокъ яблочникъ. Сей ненаситный хрущикъ мае звычай влазити въ чашку цвѣтну и пôдгрызати кôльчаки овочевѣ. Хочь якъ я его переслѣдувавъ, а таки двайцята часть моихъ цвѣтôвъ пропала.

Коли его пора минула, прийшовъ довгоносикъ. Я не можу зрозумѣти, що за приемнôсть мавъ той лобуръ въ обтинаню бадила овочевого — а таки що дня ловивъ я его при сѣй роботѣ И вôнъ знѣвечивъ менѣ таку саму скôлькôсть цвѣту та зманачивъ мою надѣю. А вже найбôльше поважане мавъ я до его старшои сестры, крылатои завертки, бо ледви кравець-довгоносикъ пôшовъ собѣ до лиха, она вступила заразъ въ его слѣды; довгимъ рыльцемъ наче сверлякомъ переверчувала овочѣ до внутра и складала тамъ яйцѣ, не дбаючи зовсѣмъ о те, чи овочь добре выйде на сѣй операціи чи нѣ. Ту бодай була цѣль якась, якійсь замѣръ обдуманый. Знову двайцятый процентъ моихъ грушокъ пôшовъ на жертву тôй материньскôй любови хрущика.

Если я добре числивъ, то вже лишь двайцять пять грушокъ тримало ся деревины, але за то росли прекрасно. Ихъ шкôрка вже бы и для завертки була за груба; а я спозыраючи на ихъ величавый зрôстъ, думавъ собѣ: двѣ зъ нихъ пôшлю Францови Енте, двѣ редакторови „Недѣльнои часописи", двѣ знакомымъ и т. д.

Наразъ зôрвала ся страшна буря и цѣлыхъ моихъ дванайцять грушокъ стрясла зъ дерева!

ли собѣ письмо вôдъ Фенікіянъ, называли тй значки по порядку словами. Греки н. пр. называли альфа, бета и т. д. и зъ першихъ двохъ слôвъ пôшло слово альфабетъ. Мы за примѣромъ Грековъ называли азъ, буки и т. д. а зъ того пôшло слово „азбука“ на всѣ значки до писаня. Отже азбука не може бути етімольоґічною, бо то суть лишь значки до писаня. Можна азбуку называти грецкою, латиньскою, рускою, нѣмецкою и т. д., бо єѣ могли придумати для себе Греки, Латиняне (Римляне), Русины, Нѣмцѣ и т. д. а історія учить, що оденъ нарôдъ бравъ собѣ тй значки вôдъ другого и приспособивъ ихъ собѣ до своеѣ мовы: вôдъ Фенікіянъ взяли Греки, вôдъ Грековъ Латиняне и Русины, вôдъ Латинянъ Нѣмцѣ и т. д. Кождый нарôдъ, придбавши собѣ письмо, завѣвъ собѣ й звычай, якъ бы найлѣпше вôддавати письмомъ (мертвыми значками) звуки своєи бесѣды и зъ того пôшла правопись.

Правопись отже не єсть нѣчо инше якъ лишь звычай такъ а такъ писати; доки той звычай добрый, доти вôнъ и держить ся; колижъ показує ся, що треба лѣпшого, то єго змѣняють и заводять иншій. Прецѣ коли люде побачили, що лѣпше ходити въ кôлкованыхъ чоботахъ якъ босо, то не боять ся вже ихъ узувати, хочь були зъ разу и такй, що боялися, абы имъ кôлки въ ногу не влѣзли. Нѣяка правопись на свѣтѣ не була и не єсть етімольоґічною; то лишь слабй головы мѣжь Русинами и такй „ученй“, якъ коломыйскій та москвофільскй аґітаторы щось собѣ такого выдумали и роблять теперь колотнечу мѣжь Русинами. Етімольоґія єсть наукою зъ найновѣйшихъ часôвъ, бо она настала ледви зъ початкомъ сего столѣтя, а письмо и всѣлякй правописи зъ нимъ тягнуть ся вже вôдъ кôлькохъ тысячѣвъ лѣтъ. Люде вже давно писали и уживали всѣлякихъ правописей, закимъ стали учити ся етімольоґіѣ. Етімольоґія має зъ правописею хиба лишь ту звязь, що слѣдячи за змѣнами въ словахъ людскои мовы показує заразомъ и змѣну звычаю, якъ тй слова писали ся на папери. Длятого нехай слово буде написане, якъ хто хоче, але нехай лишь вôддає вѣрно звуки мовы, то ученый етімольоґъ, лишь не такій якъ коломыйскій, выслѣдить, зъ вôдки оно взяло ся и якй переходило змѣны, доки ажь стало такимъ, якимъ єсть теперь.

Але правопись, для того що єсть звычаємъ, не може нѣколи въ живôй мовѣ бути зовсѣмъ одностайна и незмѣнна, бо жива мова хочь поволеньки, але все таки змѣняє ся, а вôдтакъ и самй люде роблять въ нѣй несвѣдомо змѣны, котрй вôдтакъ входять въ звычай писати декотрй слова великими буквами; зъ разу роблено то лишь для прикрасы письма, а вôдтакъ вôйшло то въ правопись и теперь учать, що тй а тй слова треба писати великою буквою. Давнѣйше робивъ собѣ то хтось для розрывки и забавы або для якогось зыску, бо за красшй буквы лѣпше плачено, а теперь мусимо собѣ тымъ голову сушити, котрй слова писати великою буквою, а котрй нѣ. — Отсе бодай повиненъ бувъ знати коломыйскій „ученый“, коли взявъ ся писати про правопись.

Первѣстно отже була кожда правопись уложена пôсля звуку, значить ся, була фонетична або звукова. Пôзнѣйше люде въ нѣй дещо змѣнили, дещо лишили; зробила ся застарѣла, незрозумѣла правопись, такъ, що годѣ було знати, длячого пише ся сей або той знакъ въ письмѣ, коли єго або таки зовсѣмъ не чути въ мовѣ, або вôнъ трохи вже инакше вымовляє ся. Треба ажь було пытати етімольоґôвъ, длячого то такъ пише ся, а тй тогды знаючи, зъ вôдки якій знакъ взявъ ся, поясняли рѣчь. Зъ того пôшло, що таку застарѣлу и покручену правопись, названо хибно етімольоґічною. Але що годѣ було за кождый разъ бѣгати десь до якогось етімольоґа, — а тыхъ етімольоґôвъ дуже мало на свѣтѣ, лишь у Русинôвъ ихъ, въ родѣ того коломыйского, дуже богато — то для улекшеня тои бѣганины уложено поясненя для покученои правописи, а за то утруднено саму науку писаня, тымъ бôльше, що декотрого способу писаня не може й етімольоґъ пояснити и длятого треба того неразъ учити ся черезъ довшу, иноди навѣть и кôлькалѣтну вправу. Въ дотеперѣшнôй нашôй правописи н. пр. пише ся въ словѣ „мышь“ буква „ы“, а мало хто знає, длячого. Однй кажуть, що треба писати длятого, бо такъ давнѣйше писало ся; другй кажуть, що длятого, бо н. пр. въ польскôй мовѣ пише ся „y“ (mysz); а то ось чому: св. Кирило, укладаючи письмо для Славянъ, взявъ собѣ за взорець грецке и на грецку букву „υ“ завѣвъ знакъ „ы“, а що по грецки мышь называє ся „місъ“ а пише ся „μῦς“, то й у насъ доси пише ся буква „ы“ въ словѣ „мышь“. Подôбно єсть и у Полякôвъ; они пишуть н. пр. въ словѣ Felix букву „x“ замѣсть „ks“, бо по латинѣ писало ся „felix“.

Въ найновѣйшихъ часахъ, коли все такъ дуже скоро поступає напередъ и розвиває ся, коли люде въ цѣлôмъ житю стараються поробити собѣ якъ найбôльше улекшень, стали майже всѣ народы надъ тымъ придумувати, щобы й улекшити собѣ правопись; навѣть въ такихъ покрученыхъ правописяхъ якъ француска и анґлійска заводять ся теперь змѣны. Француска академія наукъ ухвалила недавно тому бôльшостію голосôвъ, щобы у францускôй правописи завести улѣпшену фонетичну правопись и тамъ якось нѣхто о то не сварить ся, бо люде видко, розумѣють, що добре а що зле, що приносить хосенъ а що нѣ, лишь у насъ мусить вести ся сварка о правопись. Якъ бы мова не змѣняла ся, не розвивала ся, лишь стояла на коднôй мѣрѣ, або була таки зовсѣмъ мертва, тогды не потреба бы змѣняти и правописи для неи; въ мертвыхъ мовахъ якъ въ латиньскôй, грецкôй, старославяньскôй и т. д. вже нѣхто не робить нѣякои змѣны въ правописи. Длячогожь у насъ пôднято такій крикъ противъ улѣпшеня правописи? Длятого, що у насъ єсть богато такихъ людей, котрй хотѣли бы, щобы руска мова не розвивала ся, щобы перестала жити, стала ся мертвою; щобы нашь нарôдъ переставъ учити ся своеи мовы, переставъ нею вôдтакъ и говорити, та щобы зовсѣмъ загибъ. А що тй люде въ тôй цѣли плетуть про правопись, то повтаряють за ними всѣлякй неуки и роблять заколотъ. Одно и друге поставивъ собѣ за задачу коломыйскій ученый въ Gaz. Nauczycielk-ôй, якъ то пôзнѣйше побачимо.

Переглядъ політичный.

Молодоческій посолъ, Кароль Тума выдавъ брошуру пôдъ заголовкомъ: „Очищенє молодоческои партіѣ“. Вôнъ домагає ся въ нѣй выключеня зъ партіѣ всѣхъ реалістôвъ и всѣхъ жидôвъ. Тума выступає такожь противъ соціялістôвъ.

Въ суботу вечеромъ выбито въ редакціи староческои ґазеты Hlas Naroda вôкна. Двохъ виновникôвъ арештовано.

На пытанє, чи жиды, що мають право осѣдати въ пограничнôй полосѣ россійскôй мають такожь право купувати землю всюды на просторѣ 50 верствъ вôдъ границѣ захôднои, та чи право то прислугує имъ лишь въ границяхъ мѣстъ або осадъ мѣскихъ, вôдповѣвъ сенатъ россійскій, що жиды тои катеґоріѣ мають право набувати недвижимости у всѣхъ мѣстахъ и мѣсточкахъ пограничнои полосы и повиннй придержувати ся загальныхъ приписôвъ, выплываючихъ зъ права зъ 1882 р., котре орѣкає, що нѣякій жидъ не має права набувати въ россійскôй державѣ недвижимого маєтку, поза границями територіѣ мѣстъ и мѣсточокъ.

Мимо урядового залагодженя непорозумѣня межи Италією а Францією выкликаного подѣями въ Еґъ-Мортъ, роздразненє въ Италіи противъ Францїѣ не устає. Праса опозиційна выступає теперь остро противъ правительства за то, що оно не досить енерґічно выступило противъ Францїѣ. Впрочôмъ попереднй патріотичнй демонстраціи перемѣнили ся поволи въ рухъ анархістичный, якъ то н. пр. стало ся въ Неаполи.

Новинки.

Львôвъ дня 28 серпня.

— **Вôдзначенє.** Властитель дôбръ Юлій Коритовскій одержавъ титулъ ґрафа.

— **Перенесенє.** П. Памѣстникъ перенѣсъ адъюнкта будôвництва Кароля Ріхтмана зô Станіславова до Львова, а адъюнкта Феликса Фелькля зô Львова до Станіславова.

— **Конкурсы.** Дирекція почтъ розписує конкурсъ на посаду експедієнта почтового въ Синковѣ, въ повѣтѣ каменецкôмъ, зъ платнею 370 зр. Подавати ся треба до 30 серпня. — Окружна рада шкôльна въ Стрыю розписує конкурсъ на посаду греко кат. катехита при школахъ народныхъ въ Стрыю зъ платнею 660 зр. рôчно. Поданя треба вносити до 6 тыждневъ вôдъ дня оголошеня конкурсу. — Выдѣлъ рады повѣтовои въ Бродахъ розписує

Лишило ся тôлько тринайцять. Зловѣще число!

Жаль сказати! для завертки, що вертить своимъ рыльцемъ, була вже шкôрка осѣнныхъ грушокъ за груба, — але не була такою для гризуна-рыляка. Добродѣйна природа дала всѣмъ сотворѣнямъ прерôжнй знаряды: сверлики, ножицѣ и т. п., щобы, коли одна звѣрина втомить ся, другій робôтникъ хочь зъ иншого вôддѣлу мôгъ єѣ сейчасъ заступити. Длятого, що въ природѣ такій ладъ, остало ся менѣ вôдтакъ на щѣпѣ ще лишь шѣсть грушокъ.

Зъ цѣлои сотки тôлько шѣсть, то справдѣ нечуваный процентъ!

Червонѣли ся гарно, росли що дня бôльше. Дѣйстна роскôшь була дивити ся на нихъ. Ажь ось одного погôдного ранку осы обсѣли ихъ роємъ. Закоштувавши запашныхъ солодощѣвъ зручно добули ся до середины и выбрали зъ неѣ все до чиста, такъ, що зъ трехъ грушокъ лишила ся тôлько тверда, велика лупина.

О, вже тыхъ трехъ грушокъ не дамь нѣкому рушити, але якъ ихъ охоронити? Надъ кождою зробивъ я зъ тюлю накрывку въ формѣ криноліны и присиливъ кожду зъ окрема до дерева такъ, щобы вже анѣ буря, анѣ градъ, анѣ жаденъ розбишака-хрущь не мôгъ до нихъ дôстати ся.

Одного дня що лише вставъ я, придивляю ся зъ далека деревинѣ и лихо менѣ! бачу докладно, що зъ трехъ криполінъ лише одна розôпнята такъ якъ треба, а въ тôй хвили жовна, мала зеленаво-жовта пташина, спорôднена зъ райскими птахами, пересунула ся коло галузей и затрѣпотала радôстно крыльцями. Двѣ найбôльшй грушки зъѣла собѣ на снѣданє!

Такъ отже вже тôлько одна остала ся! Якъ же менѣ теперь стеречи єѣ дорогого житя?

Надумавшись, постановивъ я обвести грушку грубымъ дротомъ такъ, щобы вже жадна птиця до неѣ не дôпхала ся.

Завтра вже зôрву єѣ; потôмъ покажу цѣлôй родинѣ, щобы кождый зъ неѣ мôгъ насытити ся єѣ чудовымъ запахомъ. За три днѣ мои имянины; тодѣ я розкрою єѣ на тôлько куснѣвъ, кôлько осôбъ прийде менѣ складати бажаня, кождый мусить скоштувати того присмаку, кождый похвалить рôдъ грушки. О такъ мусить бути! — думавъ я собѣ и поринавъ у гарныхъ мрѣяхъ.

И справдѣ такъ стало ся!

Мою остатну грушку разомъ зъ дротяною клѣткою, укравъ въ ночи якійсь чесный чоловѣкъ!

О такôмъ черваку я нѣколи навѣть и не подумавъ!

конкурсъ на посаду окружного писаря громадского зъ осѣдкомъ въ Пенякахъ. Рôчна платня 607 зр. Подання треба вносити до 1 жовтня. — Ректоратъ академіѣ рôльничои у Вѣдни розписуе конкурсъ на 4 стіпендіи по 200 зр. для учениковъ сего заведения. Подання о тѝ стіпендіѣ треба вносити до Міністерства просвѣты до 25 вересня.

— **Холера.** Напередъ маленьке сумне обчислене. До дня 23 серпня с. м. въ 23 мѣсцевостяхъ Галичины занедужало на холеру разомъ 130 особъ, а зъ нихъ вмерло 83, отже значно бôльша половина не выдержуе холеры. Розумѣе ся, по дню 23 с. м. се число значно збôльшило ся. Дня 25 с. м. захорували въ Демычу 2 особы, въ Делятинѣ, Надвôрной и Добротовѣ по 4 особы, въ Шепарôвцяхъ 5 осôбъ, въ Коломыи 1 особа. Померли: въ Демычу 1, въ Делятинѣ 2, въ Дорѣ и Шепарôвцяхъ по 1, въ Добротовѣ 4 особы (одного дня!) Крôмъ того появила ся холера въ Микотинцяхъ пов. станиславôвского, Ляхôвцяхъ пов. богородчаньского и Миколаевѣ пов. жидачѣвского. Тѝ вѣсти, урядово стверджені, повинні людямъ привести на память всѣ рады лѣкарскі и способы, якъ дбати о здоровле въ селѣ. Нема жарту!

— **На приняте до львôвскои духовнои семинаріи** розписані вже конкурсы въ епархіи львôвской и станіславôвской. Въ львôвской епархіи назначеный речинець вносити просьбы до 20 вересня, въ епархіи станіславôвской до 15 вересня. Питомцѣ семинаріѣ вѣденьскои будуть поки що уважатись приналежными до епархіѣ львôвскои.

— **Выдѣлъ товариства св. ап. Павла** подае до вѣдомости, що реколекціѣ духовні для Всч. Духовеньства вôдбудуть ся въ дняхъ 27, 28, 29 и 30 вересня с. р. въ греко-кат. духовнôй семинаріи у Львовѣ пôдъ проводомъ Пр. о. еремонаха Платонида Филяса. Бажаючі взяти участь, зволять вôднести ся письменно до впр. о. Л. Туркевича, крилошанина и ректора семинаріѣ (ул. Коперника ч. 36) найдальше до дня 24 вересня с. р. Перша наука реколекційна зачне ся о 10-ôй годинѣ передъ полуднемъ въ середу 27 вересня. Кошты удержаня за цѣлый часъ вынесуть 3 (три) зр. — Въ суботу 30 вересня заразъ по реколекціяхъ вôдбудуть ся загальні зборы товариства св. ап Павла Порядокъ зборôвъ оголосить выдѣлъ пôзнѣйше — Вôдъ Выдѣлу тов. св. ап. Павла у Львовѣ дня 28 серпня 1893. *Л. Туркевичъ* предсѣдатель. *Евг. Гузаръ* секретарь.

— **Въ справѣ вынозичуваня книжокъ** зъ бібліотекъ университетскихъ и науковыхъ выдавъ Міністеръ просвѣты таке розпорядженє: Хто позиченои книжки не зверне въ речинци, дôстане перше упôмненє, щобы книжку вôддавъ до 3 днѣвъ; если упôмненє буде безуспѣшне, дôстане позичаючій друге взванє и мусить заплатити пôсланцеви, що ему доручить се письмо 30 кр. По дальшихъ трехъ дняхъ, коли книжки ще не будуть звернені, доносить зарядъ бібліотеки до поліціѣ а де еѣ нема до староства и просить о примусовый вôдбôръ позиченои книжки. Таке поступованє противъ позичаючого книжки мае такій наслѣдокъ, що книжки будуть ему вызичуватись лише условно, если жъ бы хто бувъ ще разъ упоминаный, то тратить право зичити книжки зô згаданои бібліотеки на цѣлый рôкъ.

— **Зъ руского товариства „Громада" у Вѣдни.** Дня 13 с. м. въ недѣлю по вечѣрни зôбрало ся кôлькохъ членôвъ „Громады" пôдъ проводомъ заступника головы товариства п. Мих. Бѣгуна у о. дра Теофіля Сембратовича, щобы его при вôдъѣздѣ до Галичины попращати П. Бѣгунъ подякувавъ дрови Сембратовичеви, яко головѣ товариства за его труды, а дръ Сембратовичь, вдячный за щирôсть членôвъ „Громады", заявивъ, що хочь бы зôставъ ся въ Галичинѣ, то все витати буде духомъ при „Громадѣ". Вечеромъ тогожь дня о 7 ôй годинѣ вôдбули ся сходины „Громады" въ готели zur Goldspinnerin, Ungargasse 2 Мимо зливного дощу явилось понадъ 30 членôвъ зъ родинами. Зôбраныхъ повитавъ заступникъ головы товариства п. Бѣгунъ сердечною патріотичною промовою, взываючи ихъ до бодрости въ дѣланю для розвитя того единого нинѣ руского товариства у Вѣдни, щобъ оно було на славу и честь нашôй народности та щобы дало доказъ, що не лише въ рôднôмъ краю, але й на чужинѣ Русины прямують до зôвнаня себе, стати на рôвнôй стопѣ зъ другими славяньскими народами. Промову закôнчивъ заинтонованемъ пѣснѣ „Ще не вмерла Украина". Дальше спѣвано иншѝ народнѝ пѣснѣ и переплѣтано ихъ патріотичними бесѣдами членôвъ товариства П. Мазуркевичъ пôдносивъ заслуги головы товариства о. дра Т. Сембратовича, а присутнѝ вôдспѣвали „многая лѣта". П. Курило промовлявъ за тымъ, щобы дати незабаромъ аматорске представленє, а се буде доказомъ поступу товариства Бесѣду его принято прихильнымъ оплескомъ. И иншѝ члены (якъ пп. Яновичъ, Даниеличъ, Шумскій, Шкаира) забирали слово и мовили много гарно въ народнôмъ дусѣ. Забава тревала ажъ пôза пôвнôчь а закôнчилась промовою п. Бѣгуна, котрый дякувавъ членамъ за удѣлъ въ сходинахъ, а невѣсты заохочувавъ, щобы мѣжь собою завсѣгды лишь по руски розмовляли, а всякихъ позиченыхъ та кострубатыхъ слôвъ уникали. Зъ найбôльшимъ вдоволенемъ и зъ радостію розойшли ся члены домôвъ. У два днѣ опôсля т. е. на 15 с. м. выбралось товариство „Громада" на першу прогульку позамѣсто до „Dornbach" (Neuwaldegg). Въ прогульцѣ брало участь понадъ 40 членôвъ зъ родинами. Всѣ члены явили ся зъ вôзнаками въ такъ званôй „Schwarzenberg meierei", а звôдти, по малôй перекусцѣ, удало ся товариство лѣсами ажъ на „Sophien-альпы". Тутъ здаесь, перший разъ, почули лѣсы нѣмецкі славну нашу пѣсню „Ще не вмерла Украина". Налюбувавшись милою околицею, вернулось товариство лѣсами въ гостинницю и тутъ розпочала ся забава Грали на фортепянѣ, деклямували, члены забирали слово, але найбôльше таки спѣвано. Одушевленє було велике, а присутні гостѣ нѣмецкі не могли надивувати ся солідарности „Громадянъ". Дуже имъ сподобали ся нашѝ танцѣ козакъ и коломыйка. Гостѣ нѣмецкі просили „Громаду", щобы якъ будуть уряджувати другу прогульку, подали се до вѣдомости въ нѣмецкихъ ґазетахъ. Около 9 ои годины вечеромъ вернуло цѣле товариство до мѣста, выспѣвуючи рускі пѣсни, котрыхъ вôдгомôнъ вôдбивавъ ся о старѝ муры передмѣсть вѣденьскихъ.

— **Огонь.** Дня 2 с м. выбухъ огонь въ громадѣ Ганôвцяхъ въ жидачѣвскôмъ повѣтѣ, спаливъ 2 хаты и 3 стодолы трехъ тамошныхъ господарѣвъ, зъ котрыхъ лише оденъ бувъ обезпеченый. Шкода выносить 1000 зр.

— **Буковиньска краева Рада шкôльна** апробувала до ужитку бібліотекъ шкôлъ народныхъ, семинарій учительскихъ и на преміѣ для учениковъ отсѝ рускѝ книжки: 1) Выданѝ накладомъ руского товариства педаґогічного у Львовѣ: „Менажерію", „Гостинець для чемныхъ дѣтей", „Забавки дѣтей", „Малый звѣринець для чемныхъ дѣтей". Малого Робінзона", „Читанку для молодежи", книжочки I—IV, „Попались" Ивана Нечуя Левицкого, „Квѣточку" Костя Федькова, „Вѣночокъ" того-жь автора, „Кобзарь" Тараса Шевченка и „Записки школяря"; 2) выданѝ накладомъ редакціѣ „Дзвонка": „Смерть Оглаганова" В. Чайченка, „Казка про сонце та его сына" Днѣпровои Чайки, Оповѣданя В. Чайченка. „Писанку" Днѣпровои Чайки и „Лиса Микиту" Ив. Франка.

— **Сумна пригода** зравила дуже народныхъ учителѣвъ, зôбраныхъ въ Рудкахъ на конференціи. Учителька зъ Чайковичъ, 19 лѣтна дѣвчина Юлія Г. отруила ся въ льокали конференційнôмъ квасомъ карболевымъ.

— **Незавидна доля.** Тому кôлька лѣтъ сынъ ґенерала Гільґерса фонъ Гільґерсберґа Ґвідо, заступникъ офіцира мавъ якусь пригоду зъ „цивільнымъ" и тому его здеґрадовано та перенесено яко простого вояка до Босніѣ. Пôзнѣйше показало ся, що его здеґрадовано невинно. Вôнъ справувавъ ся добре, зôставъ небавомъ фельдфеблемъ и оженивъ ся. Весѣлє було въ Празѣ. Вôдтакъ живъ вôнъ у Босніѣ а она въ Празѣ. Наразъ недавно донесли ему, що жѣнка смертельно хора. Неоповѣстивши ся властямъ приѣхавъ до Праги вже на похоронъ своеѣ жѣнки. Его мали за дезертера и знову здеґрадували. Гільґерсберъ выслуживъ приписані лѣта, выступивъ зъ войска и дôставъ мѣсце въ одного адвоката въ Празѣ. Але и то мѣсце стративъ и зъ розпуки збожеволѣвъ. Въ цѣлôй Празѣ доля нещасного сына ґенерала дуже зворушила людей. Его двое дѣтей жие въ найбôльшôй нуждѣ.

Господарство, промыслъ и торговля.

— **Межинародный торгъ збôжевый** у Вѣдни представляе сегорôчный урожай числами такъ: Принявши число 100 за середный урожай для пшеницѣ, ячменю и вôвса, припадае въ Австріи: на пшеницю 90, жито 89, ячмѣнь 94, овесъ 83; на Угорщинѣ: пшениця 98 до 100, жито 85 до 92, ячмѣнь 83 до 118, овесъ 79 до 97; въ Нѣмеччинѣ: пшениця 75 до 105, жито 80 до 109, ячмѣнь 75 до 105, овесъ 45 до 82; въ Даніи: пшениця 100, жито 100, ячмѣнь 70, овесъ 50; въ Швеціи: пшениця 100, жито 90, ячмѣнь 85, овесъ 85; въ Норвеґіѣ: пшеницѣ нема, жито 95, ячмѣнь 99, овесъ 101; въ Италіи: пшениця 100, жита нема, ячмѣнь 90, овесъ 90; въ Швайцаріи: пшениця 80, жито 70, ячменю нема, овесъ 65; въ Голяндіи: пшениця 87, жито 92, ячмѣнь 77, овесъ 72; въ Бельґіи: пшениця 87, жито 95, ячмѣнь 77, овесъ 50; у Франціи: пшениця 82, жито 85, ячмѣнь 86, овесъ 86; въ Анґліи: пшениця 90, жита нема, ячмѣнь 75, овесъ 80; въ Россіи: пшениця 75 до 150, жито 70 до 120, ячмѣнь 70 до 115, овесъ 75 до 130; въ Румуніи: пшениця 111, жито 130, ячмѣнь 100, овесь 130; въ Сербіи: пшениця 80, жито 75, ячмѣнь 90, вôвса нема; въ Болгаріи: пшениця 74, жито 61, ячмѣнь 77, овесъ 80.

— **Станъ воздуха за минувшѝ добы** числячи вôдъ 12 год. въ полудне дня 26 серпня до 12 год. въ полудне дня 28 серпня: Середня теплота була + 15·4° Ц., найвысша + 20·4° Ц. вчера по полудни), найнизша + 10·4° Ц. въ ночи. Барометеръ иде въ гору (762). Вѣтеръ буде захôдный, середна теплота остане ся + 16·0° Ц., небо буде захмарене, хвилевый дощь, погода.

— **Цѣна збôжа у Львовѣ** дня 29 серпня: пшениця 8·50 до 9·—; жито 6·25 до 6·50; ячмѣнь 5·50 до 6·75; овесъ 6·25 до 7·—; рѣпакъ 13·— до 13·50; горохъ 7·25 до 10·—; вика —·— до —·—; насѣнє льняне —·— до —·—; бôбъ —·— до —·—, бобикъ 5·75 до 6·25; гречка —·— до—·—; конюшина червона 60·— до 70·—; бѣла 65·— до 85·—; шведска —·— до —·—; кминокъ 24·— до 26·—; анижъ 33·— до 34·— кукурудза стара —·— до —·—; нова —·— до —·—; хмѣль 125·— до 150·—; спірітусъ готовый 16·— до —·—

ТЕЛЕГРАМЫ.

Вѣдень 28 серпня. Нинѣ розпочинае ся тутъ 21 межинародный торгъ. Попытъ за пшеницею, житомъ и вôвсомъ великій. Пшениця на весну 8·02, на осѣнь 7·60, овесъ на осѣнь 7.

Римъ 28 серпнѣ. До вчера полудня було въ Палермѣ 19 выпадкôвъ занедужаня а 5 выпадкôвъ смерти на холеру; въ Кассіно бувъ оденъ выпадокъ смерти.

Кобурґъ 28 серпня. Приѣхали тутъ на похоронъ кн. Ернеста: саскій королъ, князь Уельскій, великій князь баденьскій, великій князь ваймарскій и австрійскій посолъ зъ Дрездна Хотекъ въ заступствѣ Е. Вел. австрійского цѣсаря; нинѣ мае приѣхати нѣмецкій цѣсарь.

Рухъ поѣздôвъ зелѣзничихъ

важный вôдъ 1 червня 1893, пôсля львôвск. год.

Вôдходять до

	Поспѣшный		Особовый			
Кракова	3·01	**10·41**	**5·26**	11·11	**7·36**	—
Пôдволочискъ	6·44	3·20	10·16	**11·11**	—	—
Пôдвол. Пôдзам.	6·54	3·32	10·40	**11·33**	—	—
Черновець	6·36	—	10·36	3·31	**10·56**	—
Стрыя	—	—	10·26	7·21	3·41	**8·01**
Белзця.	—	—	9·56	**7·21**	—	—

Приходять зъ

	Поспѣшный		Особовый			
Кракова	3·08	6·01	**6·36**	**9·41**	9·35	—
Пôдволочискъ	2·48	**10·02**	**6·21**	9·46	—	—
Пôдвол. Пôдзам.	2·34	**9·46**	9·21	5·55	—	—
Черновець	**10·10**	—	**7·11**	7·59	12·51	—
Стрыя	—	—	**1·08**	9·06	**9·52**	2·38
Белзця	—	—	8·16	5·26	—	—

Вôдъ дня 20 мая курсують що день ажъ до вôдкликаня, поѣзды прогульковѝ до Брюховичь и Зимнои Воды. Вôдъѣздъ до Брюховичь о год. 3 мін. 50 пополудни; поворотъ о год. 8 мін. 57 вечеромъ. — Вôдъѣздъ до Зимнои Воды о год. 4 мін. 12 по полудни; поворотъ о год. 6 мін. 35 и о год. 9 мін. 40.

Числа товстѝ, означають пору нôчну вôдъ 9 год. вечеромъ до 5 год 59 мін. рано.

Часъ поданый пôсля годинника львôвского вôнъ рôвнить ся о 35 мінутъ вôдъ середно европейского (зелѣзничого): коли на зелѣзници 12 год., то на львôвскôмъ годиннику 12 год. и 35 мін.

За редакцію вôдповѣдае Адамъ Креховецкій.

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ ГІПОТЕЧНОГО

купує и спродає

всякій ефекты и монеты

по курсѣ деннôмъ найдокладнѣйшôмъ, не числячи жадной провізіи.

Яко добру и певну льокацію поручає:

$4\frac{1}{2}\%$ листы гіпотечні.
5% листы гіпотечні преміованû.
5% листы гіпотечні безъ премія.
$4\frac{1}{2}\%$ листы Тов. кредитового земс.
$4\frac{1}{2}\%$ листы Банку краевого.
$4\frac{1}{2}\%$ пожичку краеву галицку.

4% пожичку пропінаційну галицку
5% " " буковиньску.
$4\frac{1}{2}\%$ пожичку угорской желѣзной дороги державной.
$4\frac{1}{2}\%$ пожичку пропінаційну угорску.

4% угорскû Облигаціи индемнизаційнû,
котрû то паперы контора вымѣны Банку гіпотечного всегда купує и продає по цѣнахъ найкористнѣйшихъ.

Увага: Конторъ вымѣны Банку гіпотечного приймає вôдъ Вп. купуючихъ всякû выльосованû, а вже платнû нѣсцевû паперы цѣннû, якъ также купоны за готôвку, безъ всѣлякой провізіи, а противно замѣсцевû лишень за ôдтрученьемъ коштôвъ.

До ефектôвъ, у котрыхъ вычерпали ся купоны, доставляє новыхъ аркушѣвъ купоновыхъ за звортомъ коштôвъ, котрû самъ поносить. 60

Бюро оголошень и дневникôвъ

приймає

ОГОЛОШЕНЯ

до всѣхъ дневникôвъ

по цѣнахъ оригінальныхъ.

До

Народнои Часописи, Ґазеты Львôвской и „Przegląd-у“

може лише се бюро анонсы приймати.

Антикварска оферта.

МАЙЕРЪ, ЛЕКСИКОНЪ

4 (найновѣйше) выданє

елегантныхъ томôвъ оправленыхъ въ полотно, летновй, замѣсть

зр. 96 зр. 55.

M. Kuppitsch W-we, Wien, 1 Schottenring 8.

С. Кельсенъ у Вѣдни

поручає

Кльосеты зъ перепльывомъ воды и безъ того. — Руры клосетовû. — Каналовû насады зъ патентовымъ замкненємъ. — Збôрники на воду. — Комплетнû уряджена купелевû. — Вентіляторы. — Приборы до водотягôвъ, якъ также руры лянû и кованû. — Помпы, фонтаны и и всякû арматуры.

Заступники для ГАЛИЧИНЫ и БУКОВИНЫ

Львôвъ ГАМЕЛЬ и ФАЙГЕЛЬ Коперніка 21.

На жаданє высылає ся катальоґи.

ВѢДЕНЬСКА ФАБРИКА АМАЛІЇ

поручає

найновѣйше патентоване начинє кухонне зъ внѣ ґальванічно нікльоване, у внутрѣ повлечене чистою и дуже тревалою емаліею.

До набутя у Ивана Шумана у Львовѣ

площа Бернардиньска и у всѣхъ бôльшихъ торговляхъ зелѣза.

Зъ друкарнû В. Лозиньского, пôдъ зарядомъ В. И. Вебера.